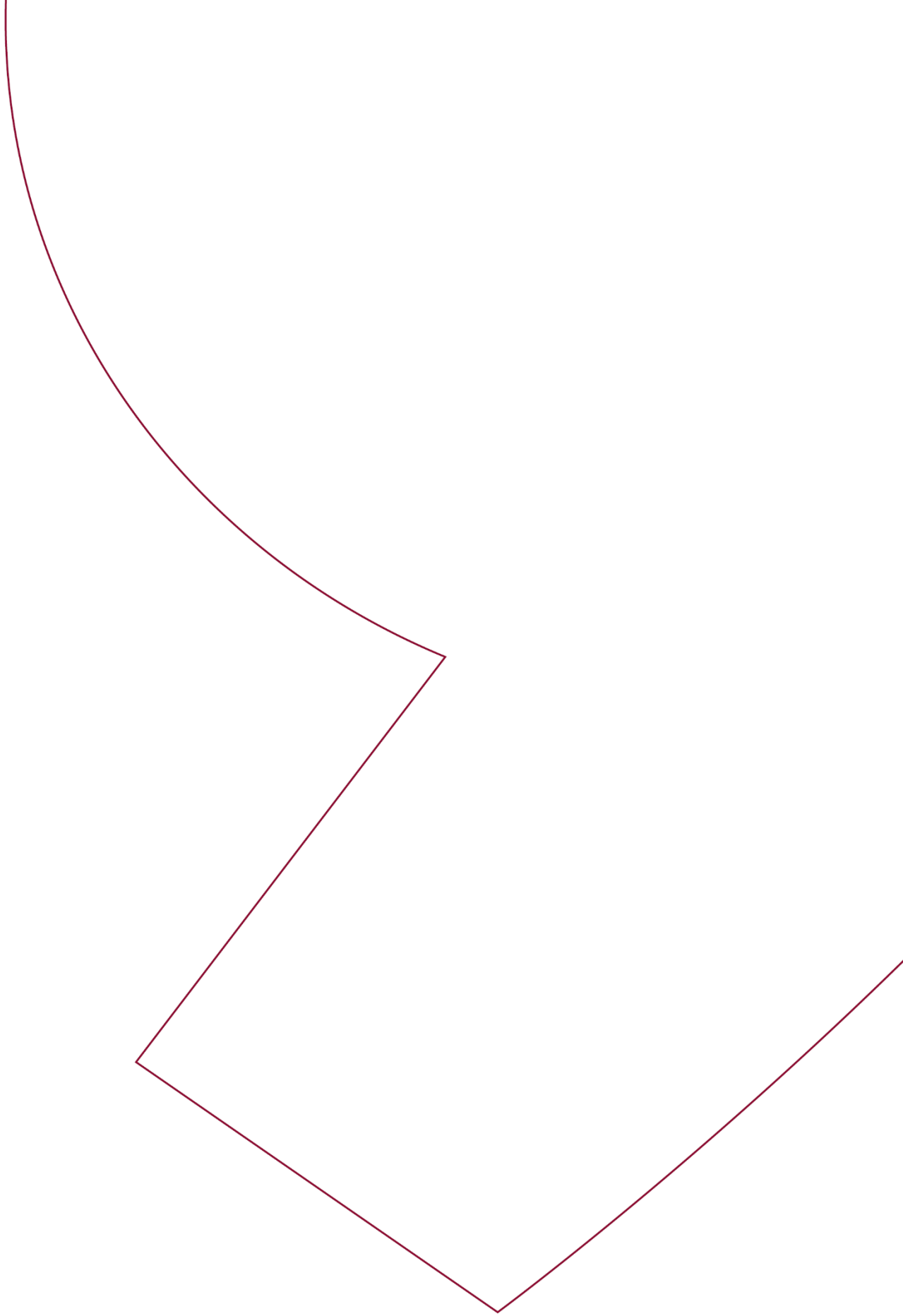

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-masteropleiding Pedagogiek
deeltijd

Fontys Hogeschool

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-masteropleiding Pedagogiek
deeltijd

Fontys Hogeschool
Instituut Fontys Pedagogiek

CROHO nr. 44113

Hobéon Certificering & Accreditatie

Datum

11-6-2024

Auditpanel

Dr. B. E. de Kort

Dr. J. Middendorp

G. van Wanrooij MA

M. Nugteren MA

Secretaris

G.C. Versluis

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	1
2.	SAMENVATTING	2
3.	INLEIDING	5
4.	OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN	7
5.	ALGEMEEN EINDOORDEEL	24
6.	AANBEVELINGEN	25
BIJLAGE I	Scoretabel	26
BIJLAGE II	Programma, werkwijze en beslisregels	27
BIJLAGE III	Lijst geraadpleegde documenten	31
BIJLAGE IV	Panelsamenstelling	32

1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	Fontys Hogeschool
status instelling	Bekostigd
resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Positief, 30 augustus 2019
NAAM OPLEIDING (zoals in croho)	M Pedagogiek
registratienummer croho	44113
domein/sector croho	Gedrag en Maatschappij
oriëntatie opleiding	hbo
niveau opleiding	Master
graad en titel	Master of Arts
aantal studiepunten	90 EC
afstudeerrichtingen	n.v.t.
locatie	Tilburg
variant	Deeltijd
joint programme	n.v.t.
onderwijstaal	Nederlands
datum audit / opleidingsbeoordeling	4 april 2024

2. SAMENVATTING

De hbo-masteropleiding Pedagogiek van Fontys Hogeschool leidt professionals op die samen met collega's en andere betrokkenen aan de slag gaan met complex pedagogische vraagstukken waarmee zij in de praktijk dagelijks geconfronteerd worden. De masterpedagoog agendeert deze vraagstukken, faciliteert zijn collega's - de pedagogische professionals - in zijn¹ beroepspraktijk om samen te leren en te ontwikkelen rondom deze vraagstukken, positioneert zich daarbij zowel in het vraagstuk als in de organisatie, verbetert de interactie en zet hierbij praktijkgericht (actie)onderzoek in met het doel de positie van het kind of de jongere te versterken.

Standaard 1. Beoogde leerresultaten

De opleiding baseert zich aantoonbaar op de vier landelijk vastgestelde competenties/leerresultaten van de masterpedagoog, te weten i) pedagogische competentie, ii) onderzoekscompetentie, iii) professionaliseringscompetentie en iv) veranderkundige competentie. De opleiding heeft daar een bij haar eigen inkleuring passende vijfde competentie 'sociaal communicatieve competentie' aan toegevoegd. Er is een nauwe samenwerking met vakgenoten in het Landelijk Overleg Masters Pedagogiek (LOMP) en er is regelmatig contact met het werkveld, o.a. via de werkveldcommissie van het instituut Fontys Pedagogiek en via de studenten die als professional al werkzaam zijn in de pedagogische beroepspraktijk. De beoogde leerresultaten sluiten aan bij de Dublin descriptor, de professionele masterstandaard en niveau 7 van het Nederlands Kwalificatieraamwerk (NLQF). De opleiding heeft de competenties nader uitgewerkt in leeruitkomsten die zij heeft verdeeld over de twee studie jaren met een opbouw in complexiteit. Het auditteam zag in de uitwerking van deze leeruitkomsten (aspecten van) de verschillende competenties terug. Bij het afstuderen (leeruitkomst 5 en met ingang van 2024 een aparte leeruitkomst 6) komen alle competenties op het hoogste niveau en integraal terug.

De opleiding is bezig met het opstellen van een opleidingsspecifiek beroepsbeeld, afgeleid uit het beroepsbeeld dat instituutsbreed is opgesteld. Het auditteam acht het belangrijk dat de opleiding dit proces met hoge prioriteit afrondt en met het werkveld over dit beroepsbeeld spreekt, zodat hetgeen de masterpedagoog kan betekenen bij het werkveld meer bekendheid krijgt. Er is in de competenties en leeruitkomsten veel aandacht voor het ontwikkelen van onderzoeksvaardigheden en het uitvoeren van praktijkgericht (actie)onderzoek. De aandacht voor de internationale en interculturele dimensie mag in de leeruitkomsten nog beter zichtbaar worden gemaakt.

Het auditteam is positief over hetgeen de opleiding heeft laten zien en komt op grond hiervan tot het oordeel 'voldoet'. De aanbevelingen met betrekking tot het beroepsbeeld en de internationale en interculturele dimensie in de leeruitkomsten staan dit positieve oordeel niet in de weg.

Standaard 2. Onderwijsleeromgeving

De opleiding wordt verzorgd door een enthousiast en zeer nauw op de studenten betrokken docententeam. De docenten beschikken tezamen over de benodigde kennis en expertise. Ze zijn op de hoogte van actuele ontwikkelingen in het werkveld en hebben ook allemaal onderzoekservaring. Er is aandacht voor professionalisering. Op dit punt ziet het auditteam nog ruimte voor ontwikkeling op het gebied van o.a. afstemming/kalibratie over de verschillende rollen, de deskundigheidsbevordering in toetsing en feedbackgeletterdheid. Dit acht het auditteam gezien de recente start van het werken met het herziene curriculum en de (nieuwe) rollen die de docenten nu moeten vervullen, niet zwaarwegend. De studenten zijn zeer positief over hun docenten.

¹ Overal waar 'hij', 'hem', 'zijn' staat kan ook 'zij', 'haar', 'hen' of 'hun' worden gelezen

De opleiding heeft het curriculum gekoppeld aan de competenties en de leeruitkomsten. Elk trimester staat één leeruitkomst centraal en moeten de studenten aan de hand van opdrachten in hun eigen beroepspraktijk aantonen dat zij de betreffende leeruitkomst beheersen. Door het hele curriculum te doorlopen, kunnen ze alle competenties en leeruitkomsten op het beoogde niveau ontwikkelen.

De opleiding hanteert duidelijke uitgangspunten in haar onderwijs, gebaseerd op het sociaal-constructivisme en het model en de zeven bouwstenen van 'High Impact Learning' (HIL), te weten: i) starten vanuit een probleem, ii) eigenaarschap van de student (learner agency), iii) samen leren, iv) een hybride leeromgeving, v) actief leren en kennisdelen, vi) flexibiliteit in het formele en informele leren en vii) 'assessment as learning'. Het auditteam zag deze bouwstenen duidelijk terug in het onderwijs.

De opleiding hanteert een beroepsgerichte aanpak, waarbij de eigen beroepspraktijk van de studenten en de kwesties die daar spelen en die zij inbrengen in de lessen/leergemeenschappen en de coachgroepen, centraal staan. De studenten leren conform het HIL-model met en van elkaar in leergemeenschappen en coachgroepen en geven elkaar samen met de docent-coaches feedback, feedup en feedforward. De docenten vervullen in het onderwijs drie rollen - coach, inspirator en examiner - die in elkaar overlopen, waardoor ze geïntegreerd aandacht kunnen besteden aan het proces en daar indien nodig/gewenst direct inhoud aan kunnen koppelen en studenten formatieve feedback kunnen geven.

In het herziene curriculum heeft de student in lijn met de bouwsteen 'learner agency' meer eigen regie gekregen. Voor een deel is het onderwijs aanbodgericht op basis van hetgeen de docenten relevant vinden voor de leeruitkomsten en de ontwikkeling tot masterpedagoog. De docenten schrijven een aantal boeken voor en delen veel artikelen. Er is bij de studenten nog behoefte aan een uitgebreidere lijst met richtinggevende literatuur; met name op het gebied van hulpverlening en jeugdzorg.

Er is in het curriculum voldoende tijd en aandacht voor het ontwikkelen van onderzoeksvaardigheden en voor het uitvoeren van praktijkgericht (actie)onderzoek. De opleiding biedt studenten de ruimte om een ander type onderzoek uit te voeren wanneer dat beter past bij hun onderzoekskwestie.

De internationale en interculturele dimensie mag in het curriculum explicieter uitgewerkt worden/ meer handen en voeten krijgen.

De studenten zijn tevreden over het programma en het samenwerken in leergemeenschappen en coachgroepen. Ze kunnen het geleerde direct toepassen in hun eigen praktijk. De wekelijkse check-in vinden zij prettig. Het auditteam is over deze werkvorm waarin de studenten veel met en van elkaar leren ook zeer te spreken.

De opleidingsspecifieke voorzieningen, waaronder het studiemateriaal op de online leeromgeving Canvas en MS-Teams, het online inleverpunt Gradework en de online mediatheek en de eigen 'kleine bibliotheek' met bronmateriaal, voldoen.

Het auditteam komt op grond van bovenstaande positieve bevindingen waaronder deskundige en betrokken docenten, beroepsgerichte aanpak, ruimte voor eigen regie, samen met en van elkaar leren, tot het oordeel 'voldoet' voor deze standaard. De genoemde aandachtspunten rondom de literatuurlijst, de internationale en culturele dimensie in het curriculum en de verdere professionalisering van docenten staan dit positieve oordeel niet in de weg.

Standaard 3. Toetsing

De opleiding beschikt over een duidelijke visie op het toetsen en beoordelen, waarin het principe van assessment as learning – een van de bouwstenen van het HIL-model - aantoonbaar centraal staat. Er is daarin veel aandacht voor het geven en ontvangen van feedback, feedup en feedforward en voor het leerproces van de student. Naast de formatieve toetsen zijn er elk trimester portfolio-assessments/ summatieve toetsen waarin de examinatoren met elkaar vaststellen of de studenten de beoogde leeruitkomst en de daarin opgenomen competenties hebben behaald.

De opleiding zorgt er op verschillende manieren voor dat het toetsen en beoordelen op een valide, betrouwbare en inzichtelijke manier gebeurt. De studenten zijn over het algemeen tevreden over het toetsen en beoordelen. Er liggen nog wensen op het gebied van de helderheid van de beoordelingscriteria en de transparantie van het gegeven oordeel. Met het experimenteren met andere soorten bewijsmateriaal binnen het portfolio is de opleiding al bezig.

De examencommissie vervult haar borgende rol op een adequate manier. Ze werkt zowel pro-actief als reactief. Op de borgingskalender die ze samen met de curriculumcommissie heeft opgesteld, staan relevante actiepunten, zoals kalibratiesessies rondom leeruitkomsten en doorontwikkeling van leeruitkomst 5 naar leeruitkomst 6.

Het auditteam komt op grond van bovenstaande – duidelijke visie op en adequate uitvoering van het toetsen en beoordelen en examencommissie die de kwaliteit borgt - en met in achtname van het aandachtspunt rondom de helderheid van de beoordelingscriteria en de transparantie van het gegeven oordeel tot het oordeel 'voldoet' voor standaard 3. Het ontwikkelpunt rondom de professionalisering van docenten in toetsing (BKE) is al bij standaard 2 meegewogen.

Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten

De studenten hebben in hun portfolio's aangetoond dat zij kunnen denken en handelen op het beoogde masterniveau. Het auditteam beoordeelde alle portfolio's als voldoende. De studenten hebben voldaan aan de beoogde criteria. De onderzoeken die de studenten samen met hun collega's op de werkvloer hebben uitgevoerd, waren actueel en relevant. Uit filmopnames blijkt dat de collega's van de studenten vonden dat zij als masterpedagoog impact hebben gehad en dat zij de verschillende competenties hebben laten zien. Positief punt in dezen is ook, dat de student als masterpedagoog zijn collega's meeneemt in hun eigen pedagogisch professionele handelen.

Dat de studenten het beoogde niveau hebben gerealiseerd, blijkt ook uit de tevredenheid van het werkveld en alumni. De kennis die ze hebben opgedaan helpt hen bij het versterken van jongeren/cliënten. Ze kunnen hun handelen steviger onderbouwen en bereiken meer, stellen daartoe andere vragen in de gesprekken op hun werkplek en zijn binnen hun eigen werksetting inspirator van collega's en 'prikkelaar' voor een lerende organisatie geworden.

Het auditteam komt op grond van bovenstaande – beoogde niveau aangetoond in de eindwerken en in de praktijk aantoonbaar functioneren als masterpedagoog – tot het oordeel 'voldoet' voor standaard 4.

Algemene conclusie:

Het auditteam trof een kwalitatief goede opleiding aan met een duidelijke eigen inkleuring. Het samen en met en van elkaar leren in leergemeenschappen en coachgroepen, de zelfregie van de student, de beroepsgerichtheid en de sterke focus op het geven van feedback, feedup en feedforward en het leerproces van de student zag het auditteam door de gehele opleiding terug. De goede sfeer en de ambitie om goede masterpedagogen voor het werkveld op te leiden waren zichtbaar en voelbaar voor het auditteam.

Het auditteam beoordeelde alle vier de standaarden met een voldoet en komt tot het eindoordeel 'positief'. Het auditteam adviseert de NVAO de accreditatie te continueren.

Na instemming van de panelleden is dit rapport vastgesteld door de voorzitter te Den Haag op 11 juni 2024.

3. INLEIDING

Positionering van de opleiding binnen de onderwijsinstelling

De master Pedagogiek maakt deel uit van het instituut Fontys Pedagogiek (FP). FP is één van de 24 instituten van Fontys Hogeschool.

FP biedt vier opleidingen aan in een doorlopende opleidingslijn: i) de Associate degree-opleiding Pedagogisch Educatief Professional, ii) de hbo-bacheloropleiding Pedagogiek, iii) de opleiding tot leraar voortgezet onderwijs van de tweede graad in Pedagogiek en iv) de master-opleiding Pedagogiek. FP verzorgt onderwijs op vier locaties: Tilburg, Den Bosch, Eindhoven en Sittard. In totaal studeren ca. 1850 studenten binnen FP, er zijn ca. 200 medewerkers werkzaam verspreid over verschillende locaties en opleidingen (ca. 160 fte).

Master Pedagogiek

Fontys biedt de hbo-masteropleiding Pedagogiek aan in een deeltijdvariant op de locatie Tilburg. De meeste van studenten werken in het onderwijs. Een minder groot aantal studenten werkt in de jeugdzorg. De omvang van het curriculum is 90 EC verdeeld over 2 studiejaren. De instroom fluctueert tussen de 15 en 30 studenten per jaar. Op 1 oktober 2023 studeerden er 44 studenten aan de masteropleiding.

In de afgelopen jaren heeft de opleiding Master Pedagogiek op basis van maatschappelijke ontwikkelingen en grote veranderingen in de visie en werkwijze in het onderwijs en in de jeugdzorg – waaronder de implementatie van passend onderwijs en de invoering van de Jeugdwet – en de rol die hierin voor de masterpedagoog is weggelegd, de masteropleiding doorontwikkeld. De opleiding bestaat in de huidige vorm sinds studiejaar 2021-2022.

FP heeft twee lectoraten, het lectoraat Diversiteit en (Ortho)pedagogisch Handelen (DOH) en het lectoraat Opvoeden voor de Toekomst (LOT). Ook zijn er twee onderzoekslijnen, namelijk 'Gezond Seksueel Opgroeien' (GSO) en Partnerschap in Jeugdhulp en Onderwijs (PJO). De FP lectoraten maken deel uit van het kenniscentrum YES 'Youth Education for Society'.

Ontwikkelingen sinds de vorige accreditatie (2017)

In 2017 vond de vorige audit bij de opleiding plaats. Het auditteam was van oordeel dat de kwaliteit van de opleiding voldoende was. Het auditteam deed nog een aantal aanbevelingen, waarmee de opleiding aan de slag is gegaan.

Aanbeveling	Opvolging
Het auditpanel raadt de opleiding aan in de figuur van de lemniscaat de praktijk in het midden te zetten. De opleiding kan deze aangepaste lemniscaat dan goed als USP gebruiken in haar promotiemateriaal.	Dit is gedaan. In de afbeelding van de lemniscaat staat de beroepspraktijk en het mesoniveau nu in het midden.
Het auditpanel raadt de opleiding aan de balans tussen de twee leerjaren te optimaliseren. Dit zou de studielast ten goede kunnen komen.	Het werken met leeruitkomsten, die allemaal gericht zijn op complexe pedagogische vraagstukken in de eigen beroepspraktijk, maakt dat de studielast minder groot is en tevens evenredig verdeeld over de leerjaren.
Het auditpanel raadt de opleiding aan om het pedagogisch handelen in de praktijk nog meer aandacht te geven binnen de toetsing, zodat de toetsing meer in lijn komt te liggen met de profilering van de opleiding.	In de leeruitkomsten gaan studenten samen met de betrokkenen in de beroepspraktijk aan de slag met het ontwikkelen van het pedagogisch handelen, waarop zij ook in de toetsing beoordeeld worden.
Alumni zijn niet meer betrokken bij de opleiding. Het auditpanel raadt de opleiding aan alumni te gebruiken als ambassadeurs van de opleiding, door	Na de accreditatie in 2017 zijn er jaarlijks drie thema-avonden georganiseerd voor alumni, studenten en docenten. In de 'Corona-tijd' konden deze niet meer plaatsvinden. Met de

bijvoorbeeld een alumnivereniging op te richten en masterclasses te organiseren.	doorontwikkeling van de master, zijn ook ontwikkelingen doorgevoerd in de wijze waarop alumni bij de opleiding betrokken worden voor het leren van en met elkaar. Zo heeft een alumnus geparticipeerd in de ontwikkelgroep voor de doorontwikkeling van de master Pedagogiek en hebben docenten uit de master een workshop gegeven op een door een alumnus georganiseerde professionaliseringsdag voor de beroepspraktijk van de alumnus. Ook zijn alumni een avond op de opleiding aanwezig geweest om in dialoog te gaan met studenten over onder andere ervaringen met de master Pedagogiek en de positie in de praktijk na afstuderen.
Het auditpanel raadt de opleiding aan de beoordelingssystematiek met de rubrics aan te passen om de examinatoren methodologisch beter te equiperen en de creativiteit van de studenten en eigenheid van verslagen/ werkstukken te bevorderen.	De toetsing is aangepast. Het werken met portfolioassessments geeft ruimte aan de creativiteit van de student en de eigenheid van de producten die de student een plek geeft in het portfolio.

In onderstaand rapport zijn bij de verschillende standaarden de bevindingen van het auditteam uit 2024 met betrekking tot de door de opleiding genomen maatregelen beschreven.

4. OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN

4.1. Beoogde leerresultaten

Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten beschrijven aantoonbaar het niveau (associate degree, bachelor of master) zoals gedefinieerd in het Nederlands kwalificatieraamwerk en de oriëntatie (hbo of wo) van de opleiding. Ze sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die vanuit het regionale, het nationale en het internationale perspectief door het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding. Voor zover van toepassing zijn de beoogde leerresultaten tevens in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving.

Bevindingen

Beoogde leerresultaten

Het auditteam constateert dat de opleiding zich aantoonbaar baseert op de vier landelijk vastgestelde competenties/leerresultaten van de masterpedagoog. Al langere tijd heeft de opleiding van Fontys daar een eigen, vijfde competentie aan toegevoegd: de sociaal communicatieve competentie. De opleiding acht deze competentie noodzakelijk voor een masterpedagoog om het mogelijk te maken om samen met de betrokkenen de beroepspraktijk te verbeteren. Het auditteam kan zich daar met het oog op de eigen inkleuring (zie verderop) goed in vinden.

De beoogde leerresultaten sluiten aan bij de Dublin descriptors en de professionele masterstandaard en niveau 7 van het Nederlands Kwalificatieraamwerk (NLQF).

De opleiding heeft de competenties nader uitgewerkt in leeruitkomsten verdeeld over de twee studiejaar met een opbouw in complexiteit (zie ook Tabel 1 en Tabel 2).

Deze leeruitkomsten betreffen:

- Leeruitkomst 1: Visieontwikkeling.
- Leeruitkomst 2: Oriënteren.
- Leeruitkomst 3: Samen professionaliseren.
- Leeruitkomst 4: Verbeteren van de interactie en positioneren.
- Leeruitkomst 5: Verbeteren van de cultuur en het pedagogisch handelen.

Met ingang van het cohort 2023 heeft de opleiding hier een zesde leeruitkomst aan toegevoegd:

- Leeruitkomst 6: Ontwikkeling competenties en professionele identiteit.

Deze leeruitkomst gaat over de persoonlijke professionele ontwikkeling van de student binnen de competenties gedurende de studie. Bij het (nieuwe) afstuderen moeten de studenten bij deze leeruitkomst aantonen hoe zij zich verhouden tot hun eigen leerproces en de vorming van hun professionele identiteit. Het auditteam vindt het een goede stap om deze aspecten apart te adresseren en te toetsen. Daarmee wordt de ontwikkeling van de competenties beter zichtbaar in het afstuderen.

Het auditteam zag in de uitwerking van deze leeruitkomsten (aspecten van) de verschillende competenties terug. Bij het afstuderen (leeruitkomst 5) komen alle competenties op het hoogste niveau en integraal terug:

‘Ik draag met de betrokkenen zorg voor de versterking van de positie van de kinderen/ jongeren en de cultuur waarin zij opgroeien. Hiertoe verbeter ik met de betrokkenen, vanuit de gezamenlijke pedagogische visie, het pedagogisch handelen en de interactie rondom een complex pedagogisch vraagstuk. Ik hanteer een systematische onderzoeksmatige werkwijze en zet passend veranderkundig handelen in’.

Tabel 1: opbouw in complexiteit in leeruitkomsten cohort 2021 en 2022

	Leerjaar 1			Leerjaar 2	
	LU 1	LU 2	LU 3	LU 4	LU 5
i. Pedagogische competentie	x	x	x	x	X
ii. Onderzoekskompetentie		x	x	x	X
iii. Professionaliseringscompetentie			x	x	X
iv. Veranderkundige competentie				x	X
v. Sociaal communicatieve competentie	x	x	x	x	X

x = De student is bewust aan het leren binnen deze competentie en wordt hierop getoetst (summatief)

X = De student toont de competentie op eindniveau aan (summatief)

Tabel 2: opbouw in complexiteit in leeruitkomsten cohort 2023

	Leerjaar 1			Leerjaar 2		
	LU 1	LU 2	LU 3	LU 4	LU 5	LU 6
i. Pedagogische competentie	x	x	x	x	X	
ii. Onderzoekskompetentie		x	x	x	X	
iii. Professionaliseringscompetentie			x	x	x	X
iv. Veranderkundige competentie				x	X	
v. Sociaal communicatieve competentie	x	x	x	x	x	X

x = De student is bewust aan het leren binnen deze competentie en wordt hierop getoetst (summatief)

X = De student toont de competentie op eindniveau aan (summatief)

Eigen inkleuring/profilering

Het auditteam heeft geconstateerd dat de opleiding een duidelijke eigen inkleuring geeft aan haar onderwijs. Ze beoogt studenten op te leiden tot onderzoekende en normatieve professionals; professionals die *samen* met betrokkenen in hun eigen pedagogische beroepspraktijk leren en ontwikkelen rondom complexe pedagogische vraagstukken en werken aan het verbeteren van de (werk)cultuur en het pedagogisch handelen. De opleiding stelt daarbij dat in een dergelijke (werk)cultuur niet de individuele professional – de masterpedagoog – centraal staat, die vanuit een zogenaamde ‘bovenpositie’ alles weet over het probleem en het daarom alleen moet oplossen. Het met en van elkaar leren staat centraal. De masterpedagoog richt zich namelijk op het samen met andere professionals (onder)zoeken naar mogelijkheden. In zijn dialoog betreft hij ook de kinderen, de jongeren, ouders en/of cliënten. Het doel is altijd de positie van het kind of de jongere te versterken en daarmee impact te hebben. Dit zag het auditteam in de documenten en hoorde het in de verschillende gesprekken heel duidelijk terug.

De continue beweging die de masterpedagoog maakt vanuit de pedagogische beroepspraktijk (mesoniveau) naar de maatschappelijke en wetenschappelijke context (macroniveau) en de pedagogische relatie (microniveau), heeft de opleiding op een mooie en duidelijke manier gevisualiseerd in een lemniscaat (Figuur 1). De vorm van de lemniscaat staat symbool voor de voortdurende leer- én beïnvloedingscyclus waarbinnen de masterpedagoog opereert.

Figuur 1 lemniscaat

Ten tijde van de audit was de opleiding nog bezig met het opstellen van een opleidingsspecifiek beroepsbeeld, afgeleid uit het beroepsbeeld dat instituutsbreed is opgesteld. Het auditteam pleit ervoor dit nu zo snel mogelijk rond te maken/ daar een hoge prioriteit aan te geven en daarover met het brede werkveld in gesprek te gaan. Het auditteam heeft namelijk in de gesprekken tijdens de audit gemerkt dat het beeld van wat de masterpedagoog kan betekenen, welke rol hij als pedagoog in het werkveld kan vervullen en welke meerwaarde hij heeft, nog lang niet voor iedereen helder is. Dat beaamt ook de studenten en alumni. Door het beroepsbeeld te laten valoriseren door het werkveld en waar nodig/gewenst aan te scherpen, krijgt de opleiding een instrument in handen om de meerwaarde van de masterpedagoog te ondersteunen en ervoor te zorgen dat er daadwerkelijk een plek wordt ingeruimd voor de master in zijn (eigen) werkomgeving. Niet alle studenten krijgen na afstuderen een andere rol op hun werkplek en sommigen vertrekken na hun afstuderen om elders aan de slag te gaan. Het auditteam vindt het jammer dat deze organisaties de meerwaarde van de masterpedagoog voor hun eigen context niet zien en/niet kunnen of willen benutten.

Onderzoek

Zoals hierboven is beschreven, beoogt de opleiding studenten op te leiden tot onderzoekende en normatieve professionals. Er is daarom een aparte competentie voor onderzoek geformuleerd. Deze luidt:

De masterpedagoog signaleert en agendaert complexe pedagogische kwesties in de beroepspraktijk waarin de positie van het kind versterkt kan worden. De masterpedagoog gebruikt praktijkgericht onderzoek om samen met de betrokkenen de complexe pedagogische kwesties te duiden, samen met de betrokkenen ieders positie te versterken en om het pedagogisch handelen te verbeteren.

Het auditteam ziet in de uitwerking van deze competentie de eigen inkleuring van de opleiding duidelijk terug, zoals het samen werken, het versterken van posities, het verbeteren van het handelen. Ook in de vertaling naar leeruitkomsten zijn aspecten uit deze competentie terug te zien.

De opleiding stelt dat actieonderzoek goed past bij de vraagstukken die de studenten in het werkveld oppakken, omdat in dit actieonderzoek het samenwerken, participeren en leren goed 'uit de verf' kan komen. Actieonderzoek heeft daarom een belangrijke plek in het curriculum gekregen (zie verder: Standaard 2).

Internationale/interculturele dimensie

De opleiding stelt dat zij master pedagogen opleidt voor de Nederlandse arbeidsmarkt, maar dat die arbeidsmarkt wel vraagt om wereldburgerschap. De opleiding beoogt dat de studenten verschillende internationale en interculturele perspectieven kunnen innemen, oog hebben voor diversiteit en kritisch zijn op hun eigen sociale positie en de positie van anderen. Het auditteam is van oordeel, dat de opleiding de internationale en interculturele dimensie zowel in haar leeruitkomsten als in de uitwerking naar het curriculum nog meer zichtbaar mag maken, dan nu het geval is. Nu zag het auditteam dit alleen terug in leeruitkomst 5 waarin wordt gesproken over de versterking van de cultuur waarin de kinderen/jongeren opgroeien. Uit de gesprekken tijdens de audit maakt het auditteam op dat de docenten de studenten in hun lessen weliswaar 'voeden' met voorbeelden, maar dat interculturele aspecten toch vooral aan bod komen als de studenten dat in hun eigen praktijk tegenkomen, dat inbrengen in de lessen en/of daar vragen over hebben (zie over het curriculum verder standaard 2).

Afstemming met vakgenoten en het werkveld

Het auditteam constateert dat de master Pedagogiek van Fontys nauw samenwerkt op landelijk niveau met de zes andere masters Pedagogiek in het LOMP (Landelijk Overleg Masters Pedagogiek) en vindt dit een sterk punt. De masteropleidingen voeren in het LOMP de dialoog over de landelijke mastercompetenties, de inhoud van de opleiding, de positionering van de masterpedagoog in de beroepspraktijk en de verhouding van de (opleiding tot) masterpedagoog

tot maatschappelijke ontwikkelingen. De opleidingen zijn voornemens om in studiejaar 2024-2025 samen te bekijken of aanpassingen in het Opleidings- en competentieprofiel gewenst zijn.

De samenwerking met het werkveld vindt voor een belangrijk deel plaats via de studenten, die al als professional in de pedagogische beroepspraktijk werkzaam zijn. Daarnaast kent de opleiding een instituutsbrede werkveldcommissie met professionals uit het werkveld die de vier opleidingen van Fontys Pedagogiek (FP) gevraagd en ongevraagd advies geven over (de ontwikkelingen in) het (complexe) werkveld en de gewenste doorwerking daarvan in de opleidingen, waaronder in de masteropleiding Pedagogiek. Binnen de werkveldcommissie wordt samen geleerd van en met werkveldpartners.

Weging en Oordeel: voldoet

De opleiding baseert zich aantoonbaar op de vier landelijk vastgestelde competenties/leerresultaten van de masterpedagoog en heeft daar een bij haar eigen inkleuring passende vijfde competentie aan toegevoegd. Er is een nauwe samenwerking met vakgenoten in het LOMP en er is regelmatig contact en afstemming met het werkveld. De beoogde leerresultaten sluiten aan bij de Dublin descriptoren en de professionele masterstandaard en NLQF niveau 7.

In de uitwerking van de leeruitkomsten zijn (aspecten van) de verschillende competenties terug te zien en bij het afstuderen komen alle competenties op het hoogste niveau en integraal terug. De opleiding is bezig met het opstellen van een opleidingsspecifiek beroepsbeeld. Het auditteam acht het belangrijk dat de opleiding dit proces met hoge prioriteit afrondt en hierover met het werkveld spreekt.

Er is in de competenties en leeruitkomsten veel aandacht voor het ontwikkelen van onderzoeksvaardigheden en het uitvoeren van praktijkgericht (actie)onderzoek. De aandacht voor de internationale en interculturele dimensie mag in de leeruitkomsten nog beter zichtbaar worden gemaakt.

Het auditteam is positief over hetgeen de opleiding heeft laten zien en komt op grond hiervan tot het oordeel 'voldoet'. De aanbevelingen met betrekking tot het beroepsbeeld en de internationale en interculturele dimensie in de leeruitkomsten staat dit positieve oordeel niet in de weg.

4.2. Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten zijn adequaat vertaald in leerdoelen van (onderdelen van) het programma. Hierbij wordt rekening gehouden met de diversiteit van de toegelaten studenten. De docenten zijn zowel inhoudelijk als didactisch voldoende deskundig om de opleiding te verzorgen en geven begeleiding. De onderwijsleeromgeving bevordert dat studenten op actieve wijze deelnemen aan de vormgeving van het eigen leerproces (*student-centred*).

Indien het onderwijs in een andere taal dan het Nederlands wordt verzorgd, motiveert de opleiding deze keuze. Dit geldt ook indien de opleiding een anderstalige opleidingsnaam hanteert. Docenten beschikken over voldoende beheersing van de taal waarin zij doceren. Voorzieningen worden niet beoordeeld, tenzij deze specifiek voor de betreffende opleiding zijn getroffen.

Bevindingen

I. Programma

▪ Koppeling leerresultaten – opzet herziene programma

In de inleiding is al beschreven dat de opleiding op basis van maatschappelijke ontwikkelingen en grote veranderingen in de visie en werkwijze in het onderwijs en in de jeugdzorg en de rol die hierin voor de masterpedagoog is weggelegd, de masteropleiding heeft doorontwikkeld. Het herziene curriculum is met ingang van 2021-2022 geïmplementeerd.

De opleiding heeft het curriculum gekoppeld aan de competenties, die zij nader heeft uitgewerkt in leeruitkomsten. In ieder trimester staat één leeruitkomst centraal, waarin (aspecten van) de competenties zijn terug te zien (zie tabel 1 en 2 bij standaard 1).

Aan de hand van opdrachten moeten de studenten in hun eigen beroepspraktijk aantonen dat zij de leeruitkomst van het betreffende trimester beheersen. Door het hele programma te doorlopen, kunnen de studenten alle competenties en leeruitkomsten op het beoogde niveau ontwikkelen.

Het auditteam heeft geconstateerd dat de opleiding duidelijke uitgangspunten hanteert in haar onderwijs. Ze gaat uit van het sociaal-constructivisme en maakt daarbij gebruik van het model en de zeven bouwstenen van 'High Impact Learning' (HIL), te weten: i) starten vanuit een probleem, ii) eigenaarschap van de student (learner agency), iii) samen leren, iv) een hybride leeromgeving, v) actief leren en kennisdelen, vi) flexibiliteit in het formele en informele leren. Via bouwsteen vii) 'assessment as learning', bekijkt de opleiding vervolgens welke ontwikkeling de student heeft doorgemaakt en of dat voldoende is voor de volgende stap. Het ontvangen en verwerken van ontwikkelingsgerichte feedback, feed-up en feed-forward van medestudenten, docent-coaches en de beroepspraktijk vormt in dit formatieve proces een cruciaal onderdeel. Er is hierbij veel aandacht voor het proces, naast de geleverde prestatie. Het auditteam zag al deze bouwstenen duidelijk terug in de inrichting van het onderwijs en hoorde hierover in de gesprekken tijdens de audit.

De docenten vervullen in het onderwijs drie verschillende rollen:

- coach, waarbij de docent zich richt op zowel het collectieve als het individuele leerproces van de studenten. Een van de taken en verantwoordelijkheden van de coaches is dat er passend bij het HIL-model een leergemeenschap ontstaat/aanwezig is. De studenten kunnen hun leervragen aan de coaches stellen, die vervolgens met hen meedenken over mogelijke antwoorden. De coaches stimuleren ook het persoonlijke leerproces van de studenten door te reflecteren en formatieve feedback, feedup en feedforward te geven. Bij elk leerjaar is een aantal coaches betrokken.

- inspirator, waarbij de docent zijn inhoudelijke expertise/interesse deelt met de studenten en - waar van toepassing/relevant - kennis overdraagt. Dit kan in allerlei vormen, zoals een lezing of een dialoog met studenten.
- examiner, waarbij de docent is betrokken bij de summatieve toetsing.

De opleiding biedt een programma met een omvang van 90 EC gespreid over 2 jaar. Naast het feit dat dit zo historisch is gegroeid, staat de opleiding nog steeds achter deze keuze; ook al zijn er collega-opleidingen die een master Pedagogiek aanbieden van 75 EC en 60 EC en sommige een langere duur (2,5 jaar) hebben. De opleiding constateert dat de tijd/studieomvang past bij haar ambitie om studenten in de gelegenheid te stellen om veel samen met en van elkaar te leren en het transformatieproces in denken en kijken te faciliteren. Het auditteam raadt de opleiding evenwel aan hierover in het LOMP nog eens met de andere masteropleiding te praten.

▪ *Inhoud programma*

De studenten komen wekelijks naar de hogeschool. In de bijeenkomsten start de opleiding altijd met een zogenoemde 'check-in'. De docenten in hun rol als coach bereiden deze momenten voor en geven de studenten gerichte opdrachten, die zij thuis al moeten voorbereiden. Het auditteam dat tijdens de visitatie bij een aantal groepen studenten meekeek/-luisterde, was zeer te spreken over deze werkvorm en de dialoog die de studenten met elkaar voerden. Ze leerden daar aantoonbaar met en van elkaar, stelden elkaar kritische (denk)vragen over het leerproces op de eigen werkplek of over de literatuur die ze moesten bestuderen en gaven elkaar feedback. Uit het studentenhoofdstuk blijkt dat de studenten de check-ins als prettig ervaren.

Coaches sluiten regelmatig aan bij de check-in, enerzijds om in dialoog te gaan met de studenten en voor te leven hoe een masterpedagoog de dialoog kan voeren. Anderzijds om een goed beeld te hebben van hoe de studenten zich ontwikkelen en van wat er leeft onder de studenten.

De opleiding zorgt aantoonbaar voor een beroepsgerichte aanpak. De meeste studenten werken in het onderwijs en een kleiner aantal werkt in de jeugdzorg. Vanaf de start van de studie gaan de studenten in hun eigen beroepspraktijk (samen met de betrokkenen) aan de slag met complex pedagogische kwesties. De professionalisering van de student als masterpedagoog vindt daarmee hoofdzakelijk plaats in de beroepscontext. De studenten brengen deze kwesties in tijdens de lessen/in de leergemeenschap en in hun coachgroep en bespreken met elkaar welke aanpakken mogelijk/gewenst zijn (zie daarover ook 'studentgerichtheid'). De ingebrachte kwesties staan centraal in het onderwijs.

Naast de thema's die de studenten vanuit de eigen praktijk inbrengen, zorgen de docenten voor aanbod dat relevant is voor de leeruitkomsten en de ontwikkeling tot masterpedagoog. De docenten schrijven een aantal boeken voor en delen veel artikelen. Om de kennis te verbinden aan (het handelen van de student in) de praktijk formuleren ze kleine opdrachten. De studenten doen op deze manier ervaring op en gaan daarover tijdens de opleidingsdagen – tijdens de check-ins en in de lessen - in gesprek.

De normatieve component krijgt veel aandacht in het onderwijs. De opleiding stimuleert de studenten om verschillende perspectieven kritisch te onderzoeken om uiteindelijk, vanuit een weldoordachte pedagogische visie, een standpunt in te nemen en daarnaar te handelen. Het uitwisselen met anderen zorgt voor nieuwe perspectieven en een verruiming van de manier waarop zij nieuwe kennis kunnen ontwikkelen.

Uit het studenthoofdstuk kwam naar voren dat de studenten nog meer (richtinggevende) literatuur aangereikt willen krijgen; met name literatuur over hulpverlening en jeugdzorg komt minder aan bod, aldus de studenten. Dat is een aandachtspunt volgens het auditteam.

▪ *Onderzoek*

Er is in het curriculum voldoende tijd en aandacht voor het ontwikkelen van onderzoeksvaardigheden en het uitvoeren van praktijkgericht onderzoek. Zoals al onder standaard 1 is vermeld, kiest de opleiding ervoor om de studenten actieonderzoek uit te laten

voeren. Dit past goed bij de visie op het opleiden van een masterpedagoog en bij het samen met relevante betrokkenen kunnen uitvoeren van onderzoek. Door de continue dialoog met het werkveld en de feedback die de student krijgt, wordt de praktijk mede-eigenaar van het proces en wordt de praktijk via de student verbeterd. Daarmee is er sprake van dubbelslag-leren. Het werkveld ervaart deze wijze van opleiden als waardevol, zo blijkt onder andere uit evaluatiegesprekken die studenten bij de afronding van hun masteropleiding houden met betrokkenen uit de beroepspraktijk.

De studenten voeren zowel in het eerste studiejaar als in het tweede studiejaar een onderzoek uit, waarbij het in het eerste studiejaar draait om het faciliteren van een verandering en in het tweede studiejaar ook beoogd wordt om de stem van het kind te versterken en de student zich moet positioneren als masterpedagoog.

Op basis van eerste bevindingen met het uitvoeren van actieonderzoek, heeft de opleiding verbetermaatregelen getroffen in het curriculum rondom onderzoeks- en rapportage vaardigheden van de studenten.

Studenten die dat wensen krijgen de ruimte om een ander type onderzoek uit te voeren, zoals design thinking. Ook is de invulling van actieonderzoek breed en bieden de docenten de studenten een breed palet aan methodologische middelen aan. Dat vindt het auditteam belangrijk, daar het zich kan voorstellen dat er kwesties zijn waar andere onderzoeksmethodes beter bij passen. Dat het doen van actieonderzoek voor de studenten niet alleen maar het uitvoeren van 'een kunstje' is, stemt het auditteam positief.

Het auditteam constateert dat er op het gebied van onderzoek ook een verbinding is met de twee lectoraten die Fontys Pedagogiek kent. Het merendeel van de docenten uit de master Pedagogiek is betrokken (geweest) bij deze lectoraten. Door hen opgedane inzichten en/of gepubliceerde artikelen worden benut in het masteronderwijs en vice versa.

- *Internationale dimensie*

Tijdens de audit is ook gesproken over de ambities van de opleiding op het gebied van de internationale en interculturele dimensie. Uit de documentatie werd duidelijk dat de opleiding de aandacht hiervoor belangrijk vindt, maar het mag, zoals het auditteam al bij standaard 1 heeft gesteld, explicieter uitgewerkt worden/ meer handen en voeten krijgen. Wat aan de orde komt, lijkt nu deels afhankelijk te zijn van hetgeen de studenten zien en meemaken in hun eigen beroepspraktijk. Het auditteam vernam wel enkele voorbeelden van de docenten van de wijze waarop zij de studenten 'voeden'. Zo besteden zij aandacht aan bewustwording van het leven in een westerse bubbel en verschillende perspectieven vanwaaruit je naar situaties kunt kijken. Ook is er binnen Fontys Pedagogiek een commissie internationalisering aangesteld die zich buigt over wat er in de masteropleiding en de andere drie opleidingen van het instituut mogelijk is. Een excursie naar Denemarken voor de studenten Pedagogiek staat dit jaar op de planning. Daar gaan ook zes masterstudenten mee naar toe.

Daarnaast is met de docenten gesproken over de verplichting om voor het eindonderzoek een aantal internationale bronnen te raadplegen, daar het auditteam deze bronnen niet in alle bestudeerde onderzoeksverslagen in de literatuurlijst was tegengekomen. De opleiding vertelde dat zij van mening is dat de literatuur relevant moet zijn voor het vraagstuk waarmee de student aan de slag gaat. Het kan inderdaad voorkomen dat daar geen internationale bronnen tussen zitten. Het auditteam beveelt de opleiding aan dit uitgangspunt te heroverwegen omdat het raadplegen van internationale literatuur/ het kennis nemen van wat er over de grenzen wordt geschreven over pedagogische vraagstukken van meerwaarde is voor de ontwikkeling van de masterstudenten en voor een brede(re) visie op de beroepspraktijk.

- *Toelating en instroom*

De opleiding hanteert duidelijk toelatingcriteria, die zij baseert op landelijke toelatingseisen tot een professionele master. Ze verwacht tevens van de student dat hij voldoende en relevante werkervaring heeft opgedaan binnen het pedagogisch, educatieve of sociale werkveld. Voor het kunnen volgen van de studie moet de student beschikken over een werkervaringsplek waar hij

de mogelijkheid heeft om de leeruitkomsten uit te voeren met de betrokkenen in de praktijk. Daarvoor zijn duidelijke eisen opgesteld.

Tijdens de audit is gesproken over deze eisen en het verbreden van de mogelijkheid voor toelating, bijvoorbeeld voor bachelorstudenten Pedagogiek of Social Work die direct willen doorstromen of studenten met een andere bacheloropleiding. Nu laat de opleiding bijvoorbeeld iemand met een hbo-opleiding voor politieagent niet toe, terwijl een masterpedagoog binnen het werkveld van de politie wellicht wel een rol kan vervullen. De opleiding gaf aan dat zij nadenkt over verbreding. Het auditteam ondersteunt de opleiding in haar gedachten om haar toelatingscriteria te heroverwegen. Als de opleiding haar opleidingsspecifieke beroepsbeeld verder heeft rondgemaakt (zie standaard 1) kan over het wel of niet toelaten ook meer duidelijkheid ontstaan.

Daarnaast is er een beroepsvereniging opgericht voor de masterpedagogen vanuit het hbo met het oog op de eisen vanuit de Stichting Kwaliteitsregister Jeugdzorg (SKJ) en registratie in het SKJ-register voor professionals die werkzaam zijn in de jeugdzorg. Het proces met het SKJ wordt nu verder vervolgd vanuit het LOMP.

▪ *Studentgerichtheid en studenttevredenheid*

In het herziene curriculum heeft de student meer eigen regie gekregen. Dit is in lijn met het HIL-model en de bouwsteen 'learner agency'. In het eerste jaar (2021-2022) kende dit herziene curriculum nog wel 'aanloopproblemen' en bleek het nog wat zoeken wat die eigen regie betekende voor zowel studenten als hun coach. Op basis van evaluaties heeft de opleiding inmiddels verbeteringen aangebracht. De huidige studenten die het auditteam sprak, vertelden dat het voor alle betrokkenen nu wel duidelijk is wat er van hen en de coach wordt verwacht. Zoals al hierboven is beschreven, staan de kwesties die de studenten aandragen centraal in het onderwijs. Daarnaast krijgen de studenten de ruimte om zelf keuzes te maken in de wijze waarop zij de leeruitkomst aantonen in hun portfolio.

Het auditteam constateert dat de opleiding bij het werken met leeruitkomsten er niet voor heeft gekozen om de studenten deze leerwegaafhankelijk te laten ontwikkelen en te laten toetsen. Omdat het samen leren zo'n prominente rol heeft in de opleiding, wil ze dat studenten aanwezig zijn bij alle lessen. De opleiding biedt dus geen differentiatie in tempo. Het auditteam stimuleert de docenten in dit verband om de al aanwezige kennis en ervaring bij studenten te benutten. De docenten vertelden desgevraagd dat zij studenten uitnodigen om bijvoorbeeld een college te geven en ervaringen te delen. Dat vindt het auditteam adequaat met het oog op het met en van elkaar kunnen leren.

Om dat samen leren te faciliteren en om de studenten goed te monitoren in hun ontwikkeling, deelt de opleiding de studenten in in leergemeenschappen en coachgroepen. Studenten die op hetzelfde moment starten met de opleiding vormen met hun cohort een leergemeenschap. Daarnaast plaatst de opleiding hen in kleine coachgroepen (5 à 6 studenten), die regelmatig samenkomen om te reflecteren. Iedere coachgroep heeft een vaste coach (per leerjaar) die de studenten begeleidt en ondersteunt in hun leerproces. In het eerste studiejaar deelt de opleiding de studenten in in coachgroepen. In het tweede studiejaar kan de student ook wisselen van coachgroep en coach, als dat beter bij hun ontwikkeling en vraagstukken past. De opleiding stimuleert de studenten om in hun coachgroep gerichte feedbackvragen te stellen die hen in staat stellen hun leerproces op basis van de feedback verder vorm te geven. Daarnaast wordt vanaf september 2022 gewerkt met Canvas. Studenten kunnen in Canvas hun portfolio vormgeven en zelf medestudenten en coaches uitnodigen om feedback te geven.

Bij de start van leeruitkomst 2, 3, 4 en 5 vindt er een individueel ontwikkelgesprek met elke student plaats op basis van het ontwikkelportfolio dat hij gedurende zijn studie moet bijhouden. In dit individuele ontwikkelgesprek staat de persoonlijke professionele ontwikkeling op de competenties centraal. De student 'organiseert' het ontwikkelgesprek met zijn vaste coach en anderen die voor hem een waardevolle bijdrage kunnen leveren aan het gesprek en aan de ontwikkeling, zoals medestudenten en collega's uit de eigen beroepspraktijk.

Uit het studentenhoofdstuk en het gesprek met studenten tijdens de audit, blijkt dat de studenten tevreden zijn over het programma. Ze kunnen het geleerde direct toepassen in de eigen praktijk. Wel merkten de studenten uit studiejaar 2 op dat de nadruk ligt op actieonderzoek en veranderkunde en minder op pedagogiek. De docenten meldden desgevraagd dat het klopt dat de focus in studiejaar 1 op pedagogiek ligt en dat studiejaar 2 start met veranderkunde. Maar in de loop van studiejaar 2 komt ook pedagogiek weer volop terug. De studenten gaven verder aan dat zij (het samen werken en leren in) de coachgroepen prettig vinden. De coaches die hen hierbij begeleiden noemden zij top. Coaches staan ook open voor 1-op-1 gesprekken.

Het elkaar feedback geven ervaren zij als heel waardevol. Het geeft hen een kijkje in de context van medestudenten. Dat is inspirerend en verdiepend en het verplicht hen naar zichzelf te kijken. Ook melden zij dat ze het goed vinden, dat de opleiding start met leeruitkomst 1 waarin ze eerst hun eigen visie helder moeten krijgen, voordat ze verder gaan met de rest van het programma.

II. Personeel

Het docententeam bestaat uit negen docenten met diverse achtergronden en expertises. Uit het overzicht van het personeel blijkt dat het team inhoudelijk en didactisch voldoende gekwalificeerd is om het onderwijsprogramma uit te voeren. Alle docenten hebben een of meerdere relevante masterdiploma's, bijvoorbeeld in de Pedagogische Wetenschappen, Orthopedagogiek, Sociologie, Filosofie of Psychologie. Twee docenten zijn gepromoveerd. Alle docenten zijn didactisch en pedagogisch bekwaam om het onderwijs in de master te verzorgen. Ze beschikken over een basiskwalificatie onderwijs (BKO) en een aantal heeft de basiskwalificatie examinering (BKE) of een gelijkwaardige opleiding. Twee docenten beschikken eveneens over de vervolgw kwalificatie seniorkwalificatie onderwijs – seniorkwalificatie examinering (SKO-SKE).

Een aantal docenten heeft praktijkervaring vanuit eerdere functies, bijvoorbeeld als pedagogisch medewerker in de kinderopvang, in het onderwijs, de jeugdzorg en/of als onderzoeker.

Daarnaast staan de docenten via studenten en alumni in contact met verschillende werkvelden, waaronder het onderwijs, welzijnsorganisaties, jeugdhulp en zorg voor mensen met een licht verstandelijke beperking.

De docenten zijn actief betrokken in (inter)nationale netwerken, zoals het al eerder genoemde LOMP, de Vereniging ter Bevordering van de Studie der Pedagogiek (VBSP), het Netwerk Regionale Aanpak Kindermishandeling (RAK), het Better Care Network, de European Association for International Education (EAIE) en de Janusz Korczak stichting.

Alle docenten hebben onderzoekservaring en een aantal docenten doet momenteel onderzoek binnen de lectoraten van FP. Dat vindt het auditteam een sterk punt. De docenten benutten de door hen opgedane inzichten en/of gepubliceerde artikelen weer voor het masteronderwijs.

Zoals al hierboven is beschreven, vervullen de docenten drie verschillende rollen. Deze rollen lopen vaak in elkaar over. Tijdens de audit is hierover met de docenten gesproken. De docenten vertelden dat zij het als waardevol ervaren dat zij nu meerdere rollen tegelijk mogen vervullen in tegenstelling tot voorheen, waarin ze òf coach (proces) òf inspirator (inhoud) waren en slechts op bepaalde momenten 'invlogen'. Ze kunnen nu geïntegreerd aandacht besteden aan het proces en daar indien nodig/gewenst direct inhoud aan koppelen. Ook kunnen ze in hun rol als examinerator gedurende het proces de student al vertellen wat beter kan/hem formatieve feedback en feedforward geven.

Het auditteam vernam dat de docenten ook met en van elkaar leren in het samen lesgeven en coachen van studenten als groep/leergemeenschap. Dat is een sterk punt.

Uit het Studentenhoofdstuk en het gesprek met de studenten tijdens de audit is gebleken dat de studenten zeer positief zijn over de docenten. De docenten zijn goed bereikbaar, betrokken en geïnteresseerd in de studenten. Ze trekken veel (eigen) tijd uit om studenten verder te helpen wanneer ze dreigen vast te lopen en bieden waar nodig/gewenst maatwerk. Het auditteam ziet

in deze enorme beschikbaarheid wel enig gevaar en raadt de docenten en het management aan de werkbelasting goed te blijven monitoren.

De studenten zijn eveneens tevreden over de gevarieerde kennis en expertise van de docenten. Ze waarderen het dat ze kunnen wisselen van coach, wanneer een andere docent meer aansluitende expertise heeft op het gebied van de vraagstukken waarmee ze bezig zijn. 'Docent-hoppen' wordt gestimuleerd, aldus de studenten. Zoals al hierboven is beschreven, blijkt de focus vooral te liggen op de sector onderwijs, omdat uit deze sector de meeste studenten in de opleiding zitten. De doorvertaling van deze lessen naar bijvoorbeeld hulpverlening blijkt lastiger, aldus de studenten, maar er is al wel een en ander verbeterd via docenten met ervaring in de systemische kant.

Er is in de opleiding aandacht voor (eigen) professionele ontwikkeling van docenten. Het auditteam vernam dat het team als geheel elke vier weken bijeenkomt om samen te leren en te werken aan het realiseren van goed onderwijs. Dat vindt het auditteam passend bij de eigen inkleuring van de opleiding. Daarnaast vinden er gezamenlijke professionaliseringsactiviteiten plaats. Zo was er bijvoorbeeld in 2021 aandacht voor de invulling van de rol van coach, omdat deze rol binnen het herziene curriculum nieuw was. In een tweedaagse in 2023 was er ook aandacht voor de rol van examiner met de focus op het eindniveau van de master, de lijn er naar toe en het eindgesprek en is er gekalibreerd over de aanpak van een herbeoordeling. Naast gezamenlijke professionalisering is er voor de docenten tijd/ruimte en budget voor individuele professionalisering.

Het auditteam ziet nog ruimte voor ontwikkeling op het gebied van de professionalisering. Het verankeren van een visie met daarbij behorend veranderend gedrag van de docent en in een parallel proces ook van de student vraagt om een stevig proces van professionalisering. De diversiteit onder de docenten en de manier waarop zij hun lesactiviteiten en hun rollen vormgeven is nog groot. Dat is iets wat ook de studenten in het studentenhoofdstuk hebben aangekaart. Dit vindt het auditteam begrijpelijk, gezien de nog vrij recente implementatie van het herziene curriculum en de voor docenten soms nieuwe rollen die zij nu ook moeten vervullen, waaronder die van coach. Het auditteam acht het belangrijk dat de docenten steeds meer 'dezelfde taal' spreken en met elkaar afstemmen wat ze bijvoorbeeld verstaan onder 'mooi' of 'je moet ..' bij de toetsing en de coaching. Het auditteam heeft o.a. op basis van zijn eigen waarneming van de eindwerken geconstateerd dat de beoordelingen niet altijd transparant genoeg zijn. Dat zeiden ook de studenten die het auditteam sprak (zie ook: Standaard 3). Wellicht dat hierin slagen gemaakt kunnen worden door het volgen van een traject Basiskwalificatie Examinering (BKE). Nog niet alle docenten beschikken daarover. Het lijkt het auditteam een goed en passend idee als de docenten net als de studenten een eigen leeragenda opstellen.

III. Opleidingsspecifieke voorzieningen

De opleiding heeft op de locatie Tilburg de beschikking over voldoende onderwijsfaciliteiten zoals klaslokalen, flexibele leer- en werkplekken en overlegruimtes die het individueel leren, leren in kleine groepen (coachgroepen) en leren in de leergemeenschap mogelijk maken. Studiemateriaal specifiek van de opleiding, zoals leeruitkomsten, competenties, artikelen en powerpoints, worden gedeeld in de online leeromgeving Canvas en/of in Microsoft Teams. Een online inleverpunt is voorzien in GradeWork. Dit vindt het auditteam passende instrumenten bij de bouwstenen van het curriculum zoals een hybride leeromgeving, eigenaarschap van de student, samen leren en actief leren en kennisdelen.

Fontys beschikt over een online mediatheek, met een breed aanbod van nationale en internationale vakbladen waar studenten gebruik van kunnen maken. De coaches van de master Pedagogiek hebben gezamenlijk een eigen 'kleine bibliotheek' waar studenten ook gebruik van kunnen maken.

Uit het studentenhoofdstuk blijkt dat de studenten positief zijn over de voorzieningen. Ze vinden MS-Teams super handig en ze gebruiken Canvas als platform voor feedback, in de coachgroep, maar ook voor het uploaden van hun producten. Ook over de communicatie zijn ze zeer tevreden. De docenten reageren heel snel, aldus de studenten.

Weging en Oordeel: voldoet

De opleiding wordt verzorgd door een enthousiast en zeer nauw op de studenten betrokken docententeam. De docenten beschikken tezamen over de benodigde kennis en expertise, zijn op de hoogte van actuele ontwikkelingen in het werkveld en hebben ook allemaal onderzoekservaring. Er is aandacht voor professionalisering, maar daarin is nog ruimte voor ontwikkeling. Gezien de recente start van het werken met het herziene curriculum en de (nieuwe) rollen die de docenten nu moeten vervullen, weegt het auditteam dit niet zwaar. De studenten zijn zeer positief over hun docenten.

De opleiding heeft het curriculum gekoppeld aan de competenties en de leeruitkomsten. Door het hele curriculum te doorlopen, kunnen de studenten alle competenties en leeruitkomsten op het beoogde niveau ontwikkelen.

De opleiding hanteert duidelijke uitgangspunten in haar onderwijs. Het auditteam zag de bouwstenen van het HIL-model duidelijk terug.

De opleiding hanteert een beroepsgerichte aanpak, waarbij de eigen beroepspraktijk van de studenten en de kwesties die daar spelen, centraal staan. De studenten leren met en van elkaar in leergemeenschappen en coachgroepen en geven elkaar samen met de docent-coaches feedback, feedup en feedforward. De docenten kunnen door de verschillende in elkaar overlopende rollen geïntegreerd aandacht besteden aan het proces en daar indien nodig/gewenst direct inhoud aan kunnen koppelen en studenten formatieve feedback geven. In het herziene curriculum heeft de student in lijn met de bouwsteen 'learner agency' meer eigen regie gekregen. Voor een deel is het onderwijs aanbodgericht. De docenten schrijven een aantal boeken voor en delen veel artikelen. Uitbreiding van de literatuurlijst met richtinggevende literatuur op met name het gebied van hulpverlening en jeugdzorg is nog gewenst.

Er is in het curriculum voldoende tijd en aandacht voor het ontwikkelen van onderzoeksvaardigheden en voor het uitvoeren van praktijkgericht (actie)onderzoek. De opleiding biedt studenten de ruimte om een ander type onderzoek uit te voeren wanneer dat beter past bij hun onderzoekskwestie. Dat vindt het auditteam belangrijk.

De internationale en interculturele dimensie mag in het curriculum explicieter uitgewerkt worden/ meer handen en voeten krijgen.

De studenten zijn tevreden over het programma en het samenwerken in leergemeenschappen en coachgroepen. Ze kunnen het geleerde direct toepassen in hun eigen praktijk. De wekelijkse check-in vinden zij prettig. Het auditteam is daarover ook zeer te spreken.

De opleidingsspecifieke voorzieningen, waaronder het studiemateriaal op de online leeromgeving Canvas en MS-Teams, het online inleverpunt Gradework en de online mediatheek en de eigen 'kleine bibliotheek' met bronmateriaal, voldoen.

Het auditteam komt op grond van bovenstaande positieve bevindingen, waaronder deskundige en betrokken docenten, beroepsgerichte aanpak, ruimte voor eigen regie, samen en met en van elkaar leren, tot het oordeel 'voldoet' voor deze standaard. De genoemde aandachtspunten rondom literatuurlijst en de internationale en culturele dimensie en de verdere professionalisering staan dit positieve oordeel niet in de weg.

4.3. Toetsing

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Toelichting NVAO: De beoordeling is valide, betrouwbaar en voldoende onafhankelijk. De eisen zijn helder voor de studenten. De kwaliteit van de tentaminering en examinering wordt voldoende gewaarborgd en voldoet aan de wettelijke deugdelijkheidsvereisten. De toetsen ondersteunen het eigen leerproces van de student.

Bevindingen

Systeem van toetsen en beoordelen

De opleiding heeft haar toetsbeleid duidelijk vastgelegd in het toetsbeleidsplan, het opleidingskader en in de Onderwijs- en examenregeling (OER). In het toetsbeleidsplan heeft zij de relatie tussen de competenties, leeruitkomsten, toetscriteria en toetsvorm beschreven. Daarnaast heeft ze een toetsprogramma opgesteld waarin het proces van het toetsen om van leren (formatief) en het proces van toetsing om een besluit te nemen (summatief) is beschreven. De opleiding hanteert bij het toetsen de piramide van Miller². Het zwaartepunt in het toetsprogramma ligt op 'doen'.

Zoals al bij standaard 2 is vermeld, gaat de opleiding in haar onderwijs uit van het HIL-model waarin een van de bouwstenen 'assessment as learning' is. Dat zag het auditteam duidelijk terug in de aandacht voor formatieve toetsing en het geven en ontvangen van ontwikkelingsgerichte feedback, feed-up en feed-forward door medestudenten, docent-coaches en de beroepspraktijk, waaronder wanneer passend, ook de kinderen, de jongeren, ouders en cliënten. Zoals al eerder is aangegeven, is de aandacht voor het leerproces van de student minstens zo groot als de aandacht voor de geleverde prestatie.

Aan het einde van elke periode (trimester) wordt de betreffende leeruitkomst summatief door de docent-examinatoren getoetst via een portfolio-assessment. De student toont aan de hand van een verzameling van documenten en producten de leeruitkomst aan. In leeruitkomst 5 en (met ingang van 2023-2024) leeruitkomst 6 moet de student de competenties op eindniveau aantonen. Bij dit laatste portfolio-assessment vindt ook een eindgesprek plaats (zie verder de paragraaf 'afstuderen').

Daarnaast houden de studenten gedurende hun studie een ontwikkelportfolio bij waarin ze hun competentieontwikkeling verantwoorden en aantonen aan de hand van bewijsstukken. De coaches voeren met elke student vier keer een ontwikkelgesprek aan de hand van hun ontwikkelportfolio (zie ook standaard 2). Met ingang van 2023-2024 wordt dit ontwikkelportfolio aan het einde van de studie apart getoetst in leeruitkomst 6 (zie de paragraaf 'afstuderen').

Validiteit, betrouwbaarheid en inzichtelijkheid

Het auditteam constateert dat de opleiding op verschillende manieren zorgt dat het toetsen en beoordelen op een valide, betrouwbare en inzichtelijke manier gebeurt. Voorbeelden hiervan zijn:

- bij de start van de opleiding zijn de leeruitkomsten die de student moet aantonen beschikbaar voor de student in de digitale leeromgeving. Coaches en studenten geven samen betekenis aan de leeruitkomst en aan de inhoudelijke toetscriteria voor de leeruitkomst;
- elke leeruitkomst wordt in samenhang en summatief beoordeeld in dialoog met meerdere examinatoren op basis van toetscriteria. Er zijn tenminste twee en bij het eindniveau drie examinatoren die vaststellen of de leeruitkomst behaald is. Eén van de examinatoren is de begeleidend coach van de student, de andere examiner(en) staat/staan meer op afstand van het leerproces van de student;
- het werkveld wordt betrokken bij het oordeel over de competentieontwikkeling. Dat gebeurt via de opdracht aan de student om een evaluatiegesprek te voeren met collega's na

² Piramide van Miller: weten, toepassen, laten zien, doen

afronding van het onderzoek. Daarin ziet het auditteam overigens nog ruimte voor verbreding van mogelijkheden (zie verderop);

- bij elke leeruitkomst vindt er kalibratie plaats rondom het eerste portfolio dat voor de desbetreffende leeruitkomst is ingeleverd door alle coaches (inclusief de begeleidend coach) die betrokken zijn bij het desbetreffende jaar;
- er zijn duidelijke benoemingscriteria opgesteld voor de examinatoren, waaronder minimaal een afgeronde masteropleiding of een qua niveau vergelijkbare opleiding. Aanvullend moet een examinerator minimaal twee jaar ervaring hebben in het begeleiden en examineren van actieonderzoek;
- de opleiding participeert in peerreviews in het LOMP en legt daarbij collega's van de andere masteropleidingen eindwerken van afgestudeerden voor. Met aanbevelingen die daaruit voortkomen gaat de opleiding aan de slag;
- de examencommissie wijst de examinatoren aan en borgt samen met de toetsdeskundigen binnen de curriculumcommissie de kwaliteit van het toetsen en beoordelen (zie verderop).

Het auditteam heeft geconstateerd dat het werkveld niet direct betrokken is bij het eindgesprek bij het afstuderen. Het beveelt de opleiding aan daarover na te denken; ook met het oog op een grotere betrokkenheid van het werkveld bij de opleiding (zie standaard 1). Het auditteam heeft hierover ook gesproken met de examencommissie, die naar voren bracht dat het benoemen van werkveldvertegenwoordigers als examinerator moeilijk is, gezien de eisen die er aan examinatoren worden gesteld. Dat begrijpt het auditteam, maar een rol als adviseur is wellicht wel mogelijk.

Naar aanleiding van de constatering van o.a. de peers/collega's van de andere masteropleidingen dat studenten meer doen en teweegbrengen in de beroepspraktijk dan zij voor het voetlicht (kunnen) brengen in de onderzoeksrapportage, is de opleiding gestart om samen met de studenten op zoek te gaan naar andere vormen van authentiek bewijsmateriaal dat hen in staat stelt om dat wat zij teweeg brengen, de impact, nog meer voor het voetlicht te brengen. Inmiddels loopt er een pilot met twee studenten die op een andere wijze verslag gaan doen van hun actieonderzoek. Een student was ten tijde van de audit bezig met een podcast. De opleiding denkt ook na over andere vormen van toetsing en verantwoording in eerdere fases van de studie. Nu moeten de studenten nog heel veel verslagen maken. Het auditteam dat ook naar de toetsen heeft gekeken, waaronder de eindtoetsen, kan zich hierin goed vinden.

Zoals al onder standaard 2 is beschreven, ziet het auditteam nog ruimte voor ontwikkeling op het gebied van transparantie in de beoordelingen. Die waren niet altijd goed navolgbaar. Dat kwam ook door de taal die gebruikt was, zoals 'mooi', 'dat heb je goed gedaan' of 'je moet nog wat meer...'.

Daarnaast bleek uit het studentenhoofdstuk en het gesprek met de studenten dat het voor hen ook niet altijd helder is wat de criteria precies zijn. Enerzijds vinden sommige studenten het fijn dat niet alles is dichtgetimmerd, maar anderzijds zijn er ook studenten die het lastig vinden dat het zo breed is. Omdat de studenten samen met de coaches betekenis geven aan de leeruitkomst en aan de inhoudelijke criteria (zie hierboven), acht het auditteam het voorstelbaar dat de coaches en examinatoren de studenten de leiding laten nemen door hen te laten verwoorden waarom zij vinden dat zij hebben voldaan aan de criteria. Dat antwoord kunnen de docent-examinatoren dan leggen naast de beoordelingscriteria.

Uit het studentenhoofdstuk en de gesprekken met de studenten tijdens de audit bleek verder dat de studenten het fijn vinden dat er niet allemaal losse dingen worden getoetst, maar dat ze kunnen werken aan grote leeruitkomsten en met bewijzen daarvoor kunnen komen vanuit hun eigen beroepspraktijk. Ze waren heel positief over de grote aandacht voor feedback. Ze vonden het prima dat ze geen cijfers kregen, maar alleen hoorden of ze wel of niet hadden voldaan aan de eisen en of ze nog wat moesten repareren. Wel hadden ze de wens om meer te horen over waar ze nu stonden in hun leerproces. Ze waren tevreden over het feit dat de opleiding nu ook wil experimenteren met andere toetsvormen.

Examencommissie

Fontys Pedagogiek heeft een instituutsbrede examencommissie voor haar vier opleidingen, de Ad PEP, de bachelors Pedagogiek en Lerarenopleiding Pedagogiek en de master Pedagogiek, waarin toetsdeskundigheid breed is vertegenwoordigd. Uit het gesprek tijdens de audit is gebleken, dat de commissie inmiddels weer goed wordt meegenomen in alle ontwikkelingen binnen de opleidingen, zoals bij de master de opzet en inhoud van de eindtoets in het herziene curriculum, de ontwikkeling van de nieuwe leeruitkomst 6 en de pilots rondom andere toetsvormen. Ook is de commissie nu weer goed gepositioneerd. Daar was de commissie tevreden over. Onderbezetting en facilitering waren langere tijd een aandachtspunt. Het auditteam onderstreept het belang dat de commissie kan blijven beschikken over voldoende menskracht en dat zij wordt gefaciliteerd met voldoende tijd door het management.

De examencommissie werkt zowel proactief als reactief. Samen met de curriculumcommissie is er een borgingskalender opgesteld. Daarin zijn afspraken vastgelegd over o.a. kalibratie van de leeruitkomsten, doorontwikkeling van leeruitkomst 5 naar leeruitkomst 6 en evaluatie daarvan. Ook heeft de examencommissie de opleiding de opdracht gegeven om het eindgesprek voortaan op te nemen, zodat nog beter navolgbaar wordt wat daarin aan de orde komt en er indien gewenst bij twijfels en vragen kan worden teruggekeken. Dat vindt het auditteam met de hierboven al genoemde navolgbaarheid een goed initiatief.

De examencommissie sluit aan bij de kalibratiesessies van de docenten over het eerste portfolio van een leeruitkomst om na te gaan hoe de beoordeling van de leeruitkomsten tot stand komen. Het auditteam heeft met de examencommissie ook gesproken over de professionalisering van de docenten en de commissieleden zelf. Twee leden van de examencommissie starten met een SKE-traject en de voorzitter gaat de masteropleiding Toetsdeskundige van Fontys volgen. Verder volgt de commissie het Fontys-beleid rondom BKE. Daarnaast vindt de commissie ook professionalisering op het gebied van Kunstmatige Intelligentie (AI) belangrijk. Daar moet ook over nagedacht worden binnen Fontys, aldus de examencommissie.

De toetscommissie is onderdeel geworden van de curriculumcommissie. De examencommissie vergadert elke drie weken met de curriculumcommissie.

Afstuderen

Het afstudeerprogramma voor de cohorten 2021-2022 en 2022-2023 betreft Leeruitkomst 5: 'Verbeteren van cultuur en pedagogisch handelen'.

In leeruitkomst 5 moeten de studenten het eindniveau laten zien en dus alle vijf de competenties beheersen. Ze krijgen de opdracht zich te richten op het verbeteren van de cultuur waarin de kinderen/jongeren opgroeien en op het ontwikkelen van het pedagogisch handelen. In deze opdracht komen pedagogiek, het samen professionaliseren en praktijkgericht onderzoek samen. De studenten sluiten leeruitkomst 5 af met een portfolio-assessment, dat het verslag van hun praktijkgericht (actie)onderzoek bevat en een eindgesprek. Voor dit eindgesprek leveren ze een schriftelijke voorbereiding aan en een filmopname. In de schriftelijke voorbereiding moeten de studenten reflecteren op hun competentieontwikkeling aan de hand van betekenisvolle situaties bijvoorbeeld uit hun eigen ontwikkelportfolio. In de filmopname evalueren de studenten met betrokkenen uit hun eigen beroepspraktijk hoe hun handelen als masterpedagoog heeft bijgedragen aan de impact van hun actieonderzoek. Ook moeten zij een nieuwe leeragenda opstellen.

Het auditteam is evenals de betrokkenen bij de opleiding positief over de opdracht voor een filmopname. Deze opdracht stelt de studenten in staat om ook op een andere manier dan op schrift, in beeld te brengen op welke wijze zij impact hebben (gehad) in de eigen beroepspraktijk. In de peerreview met collega's in het LOMP wordt de meerwaarde van deze filmopname ook benoemd.

Zoals al eerder beschreven werken de studenten gedurende twee jaar tevens aan hun ontwikkelportfolio, waarin ze tijdens en na het werken aan iedere leeruitkomst reflecteren op hun eigen competentieontwikkeling, daarover ontwikkelgesprekken voeren en leerplannen maken. Vanaf cohort 2023- 2024 is dit geen onderdeel meer van leeruitkomst 5, maar beslaat het

de aparte leeruitkomst 6 (zie standaard 1). Het auditteam dat alleen naar eindwerken van de eerdere cohorten heeft kunnen kijken, vindt dit zoals al eerder opgemerkt een waardevolle verandering. Met deze aparte leeruitkomst kan de opleiding gericht inzoomen op de competentieontwikkeling en professionele identiteit.

Weging en Oordeel: voldoet

De opleiding beschikt over een duidelijke visie op het toetsen en beoordelen, waarin het principe van assessment as learning – een van de bouwstenen van het HIL-model - aantoonbaar centraal staat. Er is daarin veel aandacht voor het geven en ontvangen van feedback, feedup en feedforward en voor het leerproces van de student. Naast de formatieve toetsen zijn er elk trimester portfolio-assessments/ summatieve toetsen waarin de examinatoren met elkaar vaststellen of de studenten de beoogde leeruitkomst hebben behaald. De opleiding zorgt er op verschillende manieren voor dat het toetsen en beoordelen op een valide, betrouwbare en inzichtelijke manier gebeurt. De studenten zijn over het algemeen tevreden over het toetsen en beoordelen. Er liggen nog wensen op het gebied van de helderheid van de criteria waarop de studenten worden beoordeeld en de transparantie van het gegeven oordeel. Met het experimenteren met andere soorten bewijsmateriaal binnen het portfolio is de opleiding al bezig. De examencommissie vervult haar borgende rol op een adequate manier. Ze werkt zowel proactief als reactief. Op de borgingskalender die ze samen met de curriculumcommissie heeft opgesteld, staan relevante actiepunten, zoals kalibratiesessies rondom leeruitkomsten en doorontwikkeling van leeruitkomst 5 naar leeruitkomst 6.

Het auditteam komt op grond van bovenstaande – duidelijke visie op en adequate uitvoering van het toetsen en beoordelen en examencommissie die de kwaliteit borgt - en met in achtneming van het aandachtspunt rondom de helderheid van de beoordelingscriteria en de transparantie van de beoordeling tot het oordeel 'voldoet' voor standaard 3. Het ontwikkelpunt rondom de professionalisering van docenten in toetsing (BKE) is al bij standaard 2 meegewogen.

4.4. Gerealiseerde leerresultaten

Standaard 4: De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het realiseren van de beoogde leerresultaten blijkt uit de uitkomsten van toetsen, de eindwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren.

Bevindingen

Wijze waarop afgestudeerden in de praktijk functioneren

Uit de evaluaties, het studentenhoofdstuk en de gesprekken tijdens de audit, blijkt dat studenten, alumni en werkveld tevreden zijn over het niveau van de opleiding. De opleiding heeft hen veel gebracht, aldus de studenten en de alumni. De kennis die ze hebben opgedaan helpt hen bij het ondersteunen van jongeren/cliënten. Ze kunnen hun handelen steviger onderbouwen en bereiken meer, stellen daartoe andere vragen in de gesprekken op hun werkplek en zijn binnen hun eigen werksetting inspirator van collega's en 'prikkelaar' voor een lerende organisatie geworden.

Ook uit de filmopnames die studenten in het kader van hun afstuderen hebben gemaakt van het evaluatiegesprek dat zij met collega's over hun onderzoek voerden en hun rol als master, kwam een positief beeld naar voren over de meerwaarde en impact. De collega's vertelden in deze filmopnames dat zij onder leiding van de masterstudent samen hadden geleerd en nieuwe kennis hadden opgedaan met betrekking tot de pedagogische vraagstukken op de werkplek.

Zoals al eerder vermeld, blijkt dat er in het werkveld nog meer bekendheid mag en moet komen over de inzet van masterstudenten Pedagogiek. Daar ligt nog een belangrijke (promotie)opdracht voor de opleiding. Met name voor de jeugdzorg zien de betrokkenen die het auditteam sprak, nog grote kansen.

Op de plekken waar een afgestudeerde in een school of in de jeugdzorg aan het werk is, ziet men die meerwaarde veelal wel. Maar het komt ook voor dat een student na zijn afstuderen geen andere rol krijgt en er van zijn verdiepte en verbrede kennis en vaardigheden nog te weinig gebruik wordt gemaakt. Dan vertrekt hij naar een andere baan.

Eigen oordeel auditteam over het gerealiseerde niveau

Het auditpanel heeft van 15 van de 17 studenten die op basis van het herziene curriculum in 2023 afstudeerden de portfolio's van leeruitkomst 5 bestudeerd met daarin de onderzoeksverslagen, de voorbereiding op het eindgesprek met een beschrijving van een betekenisvolle situatie in de praktijk, de reflectie van de student op zijn ontwikkeling op de vijf competenties en zijn leeragenda. Van een aantal studenten bekeek het auditteam ook de filmopname van het gesprek met hun collega's op de eigen werkplek.

Het auditteam is op basis van de portfolio's van oordeel dat de studenten hebben aangetoond dat zij kunnen denken en handelen op het beoogde masterniveau.

Het auditteam beoordeelde alle portfolio's als voldoende. De studenten hebben voldaan aan de beoogde criteria. De onderzoeken die de studenten samen met hun collega's op de werkvloer hebben uitgevoerd, waren actueel en relevant. In sommige gevallen lag de focus in het onderzoek minder op het pedagogische en meer op het veranderkundige (zie daarover ook standaard 2).

In de voorbereidingen op het eindgesprek trof het auditteam voorbeelden van de beheersing van de competenties en de zelfreflectie. De filmopnames die het auditteam bekeek, lieten zien/horen dat de collega's vonden dat de studenten als master impact hebben gehad en dat zij de verschillende competenties hebben laten zien.

Aandachtspunt bij een aantal studenten was het academisch schrijven en het structureren van het onderzoeksverslag. Uit de beoordelingsformulieren blijkt dat de examinatoren daarover ook opmerkingen hadden gemaakt. Daaruit bleek dat een student bijvoorbeeld zoveel meer had gedaan dan hij in zijn verslag had beschreven. Dat hij in zijn organisatie impact had gehad, bleek echter wel uit het overige materiaal dat de student had aangeleverd. Zoals al bij standaard 3 is

beschreven, denkt de opleiding na over andere vormen van rapporteren over het onderzoek voor studenten die dat wensen en zoals bij standaard 2 is beschreven, heeft de opleiding inmiddels maatregelen getroffen met betrekking tot het verbeteren van de rapportagevaardigheden van de studenten. Een uitgewerkt beroepsbeeld zal de studenten ook helpen, daar uit een aantal verslagen bleek dat ze nog op zoek waren naar wat er met deze opdracht precies van hen als masterpedagoog werd verwacht. Een student verwoordde dat ook in zijn reflectieverslag. Hij had in zijn interventie de rol van cultuurveranderaar voor zijn volwassen collega's vervuld en daarbij dus met volwassenen gewerkt. Maar hij was toch ook pedagoog voor de kinderen? De conceptualisering van hetgeen de masterpedagoog in zijn eigen praktijk kan betekenen/ wat die pedagogische component inhoudt, mag dus scherper/duidelijker.

Weging en Oordeel: voldoet

De studenten hebben in hun portfolio's aangetoond dat zij kunnen denken en handelen op het beoogde masterniveau. Het auditteam beoordeelde alle portfolio's als voldoende. De studenten hebben voldaan aan de beoogde criteria. De onderzoeken die de studenten samen met hun collega's op de werkvloer hebben uitgevoerd, waren actueel en relevant. Uit filmopnames blijkt dat de collega's van de studenten vonden dat zij als master impact hebben gehad en dat zij de verschillende competenties hebben laten zien. Positief punt in dezen is ook, dat de student als masterpedagoog zijn collega's meeneemt in hun eigen pedagogisch professionele handelen.

Dat de studenten het beoogde niveau hebben gerealiseerd, blijkt ook uit de tevredenheid van het werkveld en alumni. De kennis die ze hebben opgedaan helpt hen bij het versterken van jongeren/cliënten. Ze kunnen hun handelen steviger onderbouwen en bereiken meer, stellen daartoe andere vragen in de gesprekken op hun werkplek en zijn binnen hun eigen werksetting inspirator van collega's en 'prikkelaar' voor een lerende organisatie geworden.

Het auditteam komt op grond van bovenstaande – beoogde niveau aangetoond in de eindwerken en in de praktijk aantoonbaar functioneren als masterpedagoog – tot het oordeel 'voldoet' voor standaard 4.

5. ALGEMEEN EINDOORDEEL

Het auditteam trof een kwalitatief goede opleiding aan met een duidelijke eigen inkleuring. Het samen en met en van elkaar leren in leergemeenschappen en coachgroepen, de zelfregie van de student, de beroepsgerichtheid en de sterke focus op het geven van feedback, feedup en feedforward en het leerproces van de student zag het auditteam door de gehele opleiding terug. In de gesprekken kwam een grote betrokkenheid naar voren van het management, de docenten en de studenten. De goede sfeer en de ambitie om goede masterpedagogen voor het werkveld op te leiden waren zichtbaar en voelbaar voor het auditteam.

Het auditteam beoordeelde alle vier de standaarden met een voldoet. Het komt op grond van de beslisregels van de NVAO tot het eindoordeel 'positief'.

6. AANBEVELINGEN

- Geef hoge prioriteit aan het rondmaken van het opleidingsspecifieke beroepsbeeld, betrek hier het werkveld bij en laat het beroepsbeeld valideren door het werkveld. Zorg voor meer promotie van de opleiding; met name in de jeugdzorg, want daar liggen nog veel mogelijkheden voor hbo-master pedagogen. Maak de pedagogische component helder. Overweeg om vertegenwoordigers vanuit het werkveld ook te betrekken als adviseur bij de eindbeoordeling van studenten.
- Maak de internationale en interculturele dimensie zowel in de leeruitkomsten als in de uitwerking naar het curriculum nog meer zichtbaar, dan nu het geval is. Overweeg het standpunt rondom de verplichting om internationale literatuur te raadplegen.
- Ga door met het nadenken over en het ontwikkelen van andere, passende vormen van toetsing van de leeruitkomsten. Overweeg om studenten de leiding te geven in de beoordeling of zij hebben voldaan aan de beoogde criteria.
- Ga verder met de professionalisering van de docenten op het gebied van het vervullen van en afstemming/kalibratie over de verschillende rollen, de toetsing (BKE, SKE) en feedbackgeletterdheid en een gemeenschappelijk taalveld bij het geven van feedback, feedup en feedforward bij de coaching en de summatieve beoordeling. Laat de docenten ook een eigen leeragenda opstellen.

BIJLAGE I**Scoretabel**

Scoretabel paneloordelen Fontys Hogeschool hbo-masteropleiding Pedagogiek deeltijd	
Standaard	Oordeel
Standaard 1. De beoogde leerresultaten	Voldoet
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	Voldoet
Standaard 3. Toetsing	Voldoet
Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten	Voldoet
Algemeen eindoordeel	Positief

BIJLAGE II

Programma, werkwijze en beslisregels

Auditprogramma Beperkte Opleidingsbeoordeling t.b.v. hbo-masteropleiding

Pedagogiek – Fontys Hogeschool – 4 april 2024

Locatie Prof Goossenslaan 1, 5022 DM Tilburg

Overzicht panel:

Mevr. dr. B. de Kort - Voorzitter

Mevr. dr. J. Middendorp - Lid

De heer G. van Wanrooij MA - Lid

Mevr. M. Nugteren - Student-lid

Mevr. R. Versluis - Secretaris

Tijd	Gesprekspartners	Gespreksthema's
08.45-09.00	Inloop en ontvangst	
09.00-09.30	Vooroverleg panel	
09.30-10.10	Dagopstart + gesprek opleidingmanagement - Directeur³ - Onderwijsmanager en docent master - Onderwijsmanager - Lid instituutcommissie en docent master - Lector	Welkomstwoord/pitch Vaststellen agenda - Eigenheid opleiding / positionering & profilering - Ambities - Master niveau - Relatie Beroepenveld - Internationale oriëntatie - Onderzoeksdimensie - Aansluiting instroom - Kwaliteit van het docententeam
10.10-10.20	Pauze	
10.20-11.05	Docenten master - Docent en lid kenniskring - Docent en lid curriculumcommissie - aandachtsgebied toetsing - Docent en lid opleidingscommissie en kenniskring - Docent en lid opleidingscommissie en internationalisering - Docent en voorzitter Fontys Commissie Ethiek - Docent en lid curriculumcommissie	- Inhoud en vormgeving programma - Eigen inkleuring programma - Onderzoekslijn - Lectoraat en kenniskring - Interactie onderwijs en onderzoek - Praktijkcomponenten / stage - Internationale component - Relatie docenten beroepenveld - Eigen deskundigheid docenten - Opleidingsspecifieke voorzieningen - Toetsen en beoordelen - Borging eindniveau
11.05-11.15	Pauze	
11.15-12.00	Examencommissie - Voorzitter examencommissie - Lid examencommissie - Linking pin examencommissie en docent master	- Bevoegdheden, taken en rollen - Relatie tot het management - (relatie tot de curriculum/toetscommissie en docententeam) - kwaliteitsborging toetsen en beoordelen - kwaliteitsborging afstuderen

³ 'NB. In verband met de privacywetgeving zijn hier uitsluitend de functies/rollen van gesprekspartners opgenomen. De namen van de gesprekspartners zijn bij de secretaris van het auditpanel bekend.'

12.00-13.00	Lunch + inzage documenten	
13.00-13.45	Studenten master - Student leerjaar 1 - Student leerjaar 1 en lid opleidingscommissie - Student leerjaar 2 - Student leerjaar 2 en lid opleidingscommissie - Student leerjaar 2 - Student leerjaar 2 - Alumnus, afgestudeerd juni 2023	- Aansluiting - Kwaliteit en relevantie programma - Studeerbaarheid / studiebegeleiding - Kwaliteit docenten - Opleidingsspecifieke voorzieningen - Rol betrokkenheid studenten/medezeggenschap - Toetsen en beoordelen
13.45-14.00	Rondleiding	
14.00-14.30	Lesbezoek (check-in)	
14.30-14.40	Pauze	
14.40-15.25 Hybride	Werkveld - Xpect013 - Onderzoeker/ projectleider (alumnus, afgestudeerd februari 2018) - ROER College Schöndeln - leerlingcoördinator (alumnus, afgestudeerd juni 2023) - ROER College Schöndeln - Collega van alumnus en teamleider - ROC Gilde – docent, coach, onderwijsontwerper en onderzoeksverkenner (alumnus, afgestudeerd augustus 2017 en studentontwikkelaar) - Opmaat kinderopvang - Algemeen directeur en lid Raad van Advies Fontys Pedagogiek	<i>Gespreksonderwerpen Alumni:</i> - Kwaliteit en relevantie van de opleiding (programma, docenten) - Functioneren in de praktijk of vervolgopleiding <i>Gespreksonderwerpen Werkveld:</i> - Actuele ontwikkelingen en doorvertaling naar programma - Andere wensen vanuit het werkveld - Eigen inkleuring opleiding - Stage en begeleiding - Onderzoekcomponent - Gerealiseerd niveau
15.15-16.15	Pending issues + voorbereiding terugkoppeling	
16.25-16.55	Terugkoppeling <i>Voor alle betrokkenen (ook online)</i>	
16.55-17.00	<i>Looptijd</i>	
17.00	Ontwikkelsprek	

Werkwijze

Bij de beoordeling van de betreffende opleiding is uitgegaan van het door de NVAO vastgestelde 'Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland' van september 2018. Daarin staan de standaarden vermeld waarop het auditpanel zich bij de beperkte opleidingsbeoordeling van een opleiding moet richten en de criteria aan de hand waarvan het auditpanel zijn oordeel over de opleiding moet bepalen.

De secretaris lichtte het auditpanel voorafgaand aan de visitatie uitgebreid voor over het beoordelingskader en de -procedure en over de van hen verwachte attitude voor, tijdens en na de visitatie. Tevens zorgde de secretaris voor een kalibratie van het auditpanel door de interpretatie van de standaarden, de oordelen en de beslisregels door te nemen. Tijdens het audittraject bewaakte de secretaris de correcte procesgang, zag erop toe dat het oordeel van het auditpanel conform het kader tot stand kwam en ondersteunde het proces van de oordeelsvorming.

Op basis van de door opleiding geleverde documentatie heeft het auditpanel zich een beeld kunnen vormen van de primaire en secundaire processen van de betreffende

opleiding. Voorafgaand aan het locatiebezoek vond een voorbereidend intern paneloverleg plaats waarin het auditpanel het informatiedossier en de onderliggende documenten besprak. Bovendien zijn de bevindingen van het auditpanel over de eindwerken tijdens het vooroverleg onderling gedeeld.

De visitatie was gericht op een verificatie van de bevindingen uit de documentenanalyse en het verkrijgen van aanvullende informatie over de inhoud van het programma. Dit geschiedde door gesprekken met vertegenwoordigers van de opleiding, studenten en het werkveld, die waren te kenschetsen als 'gesprekken tussen vakgenoten'.

De verificatie door het auditpanel geschiedde door verscheidene malen hetzelfde onderwerp met verschillende geledingen te bespreken en aan de hand van additionele documentatie en -daar waar het de huisvesting en de materiële voorzieningen betreft- ook door eigen waarneming.

Na overleg met de betreffende opleiding heeft het auditpanel met in achtneming van de daartoe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voortvloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

Het auditpanel bood studenten, docenten en andere betrokkenen bij de opleiding die niet waren opgenomen in het programma van het locatiebezoek, de gelegenheid om zaken onder de aandacht te brengen die zij van belang achten voor de beoordeling. Het auditpanel heeft geconstateerd, dat de betreffende opleiding de mogelijkheid daartoe tijdig en op correcte wijze bij hen onder de aandacht heeft gebracht en hen heeft geïnformeerd over hoe zij contact konden opnemen met de secretaris van het auditpanel. Het auditteam ontving geen reacties.

Afstemming deelpanels binnen het cluster

De visitatie binnen dit cluster is uitgevoerd door de visitatiebureaus Hobéon, NQA, AeQui en een zelfstandig secretaris waarbij Hobéon en AeQui de audit bij twee hogescholen en NQA en de zelfstandig secretaris ieder de audit bij één hogeschool hebben uitgevoerd.

Afstemming tussen alle deelpanels heeft allereerst plaatsgevonden door de instructie die de panelleden krijgen met betrekking tot het beoordelingskader. De tussen Hobéon, NQA en AeQui gekalibreerde criteria voor de beoordeling maken onderdeel uit van deze instructie. Daaraan voorafgaand is de afstemming geborgd door overlap in de bezetting tussen alle deelpanels. Daarnaast is, rekening houdend met het feit dat elke opleidingsbeoordeling een individuele beoordeling betreft, vanuit de overlap in de bezetting, waar relevant voortschrijdend gereflecteerd op vorige bezoeken binnen deze visitatiegroep. Verder wordt de afstemming tussen de auditpanels geborgd door de ondersteuning van dezelfde secretaris vanuit zowel Hobéon als AeQui en door de inzet van getrainde voorzitters.

Het oordeel van het auditpanel vastgelegd in een conceptrapport werd aan de opleiding voorgelegd voor een toets op eventuele feitelijke onjuistheden.

Beslisregels

Volgens de NVAO-Beslisregels Accreditatie kan een standaard 'voldoet', 'voldoet ten dele' of 'voldoet niet' scoren. Hobéon heeft de beslisregels toegepast, zoals deze zijn opgesomd in het 'Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland, September 2018'.

Wanneer er sprake is van verschillende varianten van een opleiding (bijvoorbeeld: voltijd, deeltijd en duaal), dan moet uit de beoordeling blijken dat voor elke variant de kwaliteit is gewaarborgd op grond van de standaarden uit het betreffende beoordelingskader om te komen tot een positief eindoordeel over de opleiding. Het eindoordeel over de opleiding luidt: 'positief', 'positief onder voorwaarden' of 'negatief'.

Indien een opleiding onder één CROHO-registratie wordt aangeboden op meerdere locaties, kan de opleiding alleen voor accreditatie in aanmerking komen als uit de beoordeling blijkt dat elke locatie voldoet aan de in het betreffende beoordelingskader genoemde kwaliteitsstandaarden.

Beperkte opleidingsbeoordeling

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval **positief** indien alle standaarden 'voldoet' scoren.

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval **positief onder voorwaarden** indien Standaard 1 voldoet en maximaal twee standaarden een 'voldoet ten dele' scoren, waarbij het auditpanel het opleggen van voorwaarden adviseert.

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval **negatief** indien:

- een of meer standaarden 'voldoet niet' scoren
- standaard 1 'voldoet ten dele' scoort
- een of twee standaarden 'voldoet ten dele' scoren, waarbij het auditpanel niet adviseert om voorwaarden op te leggen;
- drie of meer standaarden 'voldoet ten dele' scoren.

BIJLAGE III

Lijst geraadpleegde documenten

- Zelfevaluatie rapport opleiding
- Landelijk opleidings- en competentieprofiel HBO-Master Pedagogen (maart 2021)
- Opleidingskader Fontys master Pedagogiek (februari 2024) met schematisch programmaoverzicht
- Inhoudsbeschrijving (op hoofdlijnen) van de programmaonderdelen, met vermelding van
 - leerresultaten, leerdoelen, werkvormen, wijze van toetsen, literatuur (verplicht / aanbevolen), betrokken docenten en studiepunten.
- Onderwijs- en examenregeling – OER – 2023-2024.
- Overzicht van het ingezette personeel
 - functie, omvang aanstelling, graad en deskundigheid
- Overzichtslijst van *alle* recente eindwerken
- Jaarverslagen examencommissie en jaarverslag opleidingscommissie
- Toetsbeleidsplan
- Borgingskalender – agenda toetsing
- Toetsopgaven + beoordelingscriteria

Het panel heeft van vijftien deeltijdstudenten die in het nieuwe curriculum in 2022-2023 zijn afgestudeerd de eindwerken bestudeerd.

Om redenen van privacy zijn de namen van afgestudeerden en hun studentnummers van wie het panel de eindwerken heeft bekeken niet opgenomen in deze rapportage. Namen van de afgestudeerde studenten, hun studentnummer evenals de titels van de eindwerken zijn bekend bij de secretaris van het auditpanel.

BIJLAGE IV

Panelsamenstelling

Op 1 maart 2024 heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het auditpanel t.b.v. de beoordeling van de opleiding Master Pedagogiek van Fontys Hogeschool, onder het nummer PA 1784. Deze opleiding behoort tot onderstaande visitatiegroep.

Naam visitatiegroep:	HBO Master Pedagogiek
----------------------	-----------------------

De secretaris van het auditpanel beschikt over nadere informatie over de samenstelling en expertise van de panelleden die in bovengenoemde visitatiegroep zijn ingezet.

In onderstaande tabel volgen korte functiebeschrijvingen van de panelleden die deelnamen aan het auditpanel van de in dit beoordelingsrapport beschreven opleiding.

Naam	Rol	Korte functiebeschrijvingen
Dr. B.E. de Kort	Voorzitter	Gepensioneerd (sinds april 2020) docent, projectleider, adviseur, lid en voorzitter College van Bestuur, onderzoeker.
Dr. J Middendorp	Lid	Lector Opvoeden en (op)leiden naar duurzaam en democratisch samenleven NHL Stenden Hogeschool
G. van Wanrooij MA	Lid	Student(begeleiding)coördinator en Schoolopleider ONmbo @ ROC Nijmegen
M. Nugteren MA	Studentlid	Student master Pedagogiek hogeschool INHOLLAND. In 2023 afgestudeerd.
G.C. Versluis	Secretaris	Senior-adviseur Hobéon. Gecertificeerd secretaris NVAO sinds 2010

De door alle panelleden ondertekende onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaringen zijn in het bezit van Hobéon. In deze verklaring verklaren de panelleden gedurende ten minste vijf jaar voorafgaand aan de audit geen zakelijke noch persoonlijke binding te hebben gehad met de betrokken instelling - anders dan die in het kader van de werkzaamheden als lid van het auditpanel van het evaluatiebureau -, die een onafhankelijke oordeelvorming ten positieve of ten negatieve zou kunnen beïnvloeden.

Hobéon

Lange Voorhout 14
2514 ED Den Haag
+31 (0)70 30 66 800
info@hobeon.nl
www.hobeon.nl